

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell:	2 rals al mes.
Fora:	8 " trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

COMISSIONS DE TOTES CLASSES

COMPRA Y VENTA DE FINCAS

ACCIONS DEL BANCH
de Sabadell

CANTITATS DISPONIBLES EN PAGARÉS É HIPOTECAS.

PERA MÉS INFORMES

Carrer de las Balsas, núm. 28.-Sabadell

La Catalana. - Societat de segurs contra incendis

CARBONS ESPANYOLS.—SOCIETAT «MIERES» (ASTURIAS)

Lecanda, Macià y Comp.ª

CONSTRUCCIONS DE FERRO INOXIDABLE EN EL CEMENT

===== Sistema MONIER privilegiat =====

Unich representant, JOSEPH CAPMANY.-Corominas, 57.-Sabadell

Entre dos focs

En Pidal ho ha dit: estém entre l' anarquia *nihilista* de baix y l' anarquia *mansa* de dalt.

Trist es dirho, però la situació del nostre poble es gravíssima.

Anarquisme á baix ab las bombas de dinamita llensadas per má criminal en la fàbrica, en lo teatre, en la via pública. Y anarquisme á dalt ab altres terribles atentats contra nostres lleys, nostra llengua, nostres interessos.

Clubs demagogos de las classes desheretadas, conspirant contra la tranquil·litat y la pau de Catalunya; y comités polítics centralistas de las classes predominants venentse 'l trevall y la riquesa y la dignitat de Catalunya per ridículas vanitats ó criminals ambicions que no troban ja avuy fre ni aturador de cap mena.

L' anarquia de sota nos arrenca gran número de victimas en freqüents explosions, essent vivíssim lo reïent de las ocasionadas en las catástrofes del Liceo y del carrer dels Cambis Nous, pel número dels cayguts y las circumstancias dels fets. L' anarquia de sobre va fent víctimas cada dia, sense que 'ns esgarrifi tant la sua acció per la costúm que tenim d'experimentar sos efectes.

La primera es una terrible epidemia que ab characters aguts s' ha manifestat fá poch temps en nostra terra, y per aixó com á hoste inoportú y trahidor volém tractarla á baqueta, fent tota mena d' impossibles pera escombrarla del nostre sí. La segona es una endemia, certament molt funesta pera 'ls que la sufrim, però á la quina 'ns havém acostumat á considerar com inevitable fatalitat, tolerant sa subsistencia sens ni sisquera defensarnos de sa mortífera acció. L' anarquia dels dinamiters ve á ser respecte á l' anarquia dels polítics madrilenys lo que 'l cólera morbo asiàtic respecte á la verola, al tifus y á la tísia.

En realitat de veritat, per cada victima que 'ns causa la anarquia dels desarrapats ¡quants centenars de víctimas nos causa la anarquia de guant blanc! Basta considerar que la major part de desdixas que li sobrevenen al nostre pays, de res mes provenen sinó de sa calamitosa influencia; y sino viuga com á testimoni la mateixa ruhinosa guerra de Cuba, una de quals principals causas, segons opinió general y autorisada de

nacionals y estrangers, es la desmoralisació administrativa introduhida en dita Isla per la escuma dels polítichs espanyols.

Si á tot aixó hi afegim la circumstancia de que la anarquia de baix en alguna de sas parts es efecte de la anarquia de dalt; si tenim en compte que 'ls desacerts dels governs centralistas, al durnos la miseria nos han dut sa inseparable companyona la desesperació; si prenem acta de las gravíssimas declaracions fetas per un propi Diputat á Corts en las mateixas planas del *Diario de Barcelona*, sobre la organisació de la policia de nostra provincia, en número de 160 pllassas, comparada ab la de la vila de Madrid, de 1500 individus; y 'ns enterém además de la ridícula tolerancia ab que s' ha deixat acullir á Catalunya la flor y nata dels entenebrats procedents de tot lo mon, permetentselhi entre nostres obrers tota classe de perillosas propagandas, devant de tan evidents fets ¿no es llógich lo considerar al anarquisme centralista que 'ns domina tan funest al menys, ó molt mes funest encara que al propi anarquisme de club y de taberna?

Espantan las conseqüencias de tan clars rahonaments, ja ho sabém; pero ¿acás rebutjant son estudi poden arribarse á evitar jamay cap de sos efectes?

Si la nos-ra societat, descreguda y egoista baix la influencia del ayre enmatzinat que Madrit nos envía pera respirar, no vol darse compte de son trist estat; si en son crú excepticisme relligiós y patriótich, no vol ni enterarse sisquera de que hi han camins de penitencia y de regeneració pera 'ls individus com pera 'ls pobles; si en lo rebaixament general de characters y fins de consciencias no hi cab ni una hora de reflexiva concentració pera escorcollar los verdaders y fondos orígens del mal que 'ns consumeix, y altra hora de sincera contrició pera esmenar los errors comesos; en tal cas, tan se val no encaparrarshi en res de tot aixó que 'n diuhen anarquisme y que tant nos espanta. De malaltia epidémica passará á endémica, y á las horas ¡qué diastre! no faltarán societats especulativas pera plantejar un *seguro* especial contra tal mena d' atentats.

L' home es animal de costum; no será, donchs, difícil que 's familiarisi ab aquesta com ab altrás tantas calamitats.

Y aixís haurá de ser per forsa. Perque, es precis desenga-

nyarnos, l' anarquisme no 's cura sols ab lleys especials ni ab terrors cessaristas que, apart de estar disconformes ab l' esperit de la época, no son procediments manejables ab verosimil éxit per governs débils y polítichs de quincallería. Sistemas com aquest necessitan, pera practicarlos unas mans de ferro que Espanya avuy no coneix, y pera secundarlos un poble viril que jau en la tomba dels nostres avis.

No disposant d' aquestos elements, totas aqueixas lleys especials se tornarán aygua-poll; subsistirà la conspiració anarquista pera just cástich de nostra imbecilitat social; podran entretenirse nostres 160 polissonts agafant y deslliurant sucesiva y periódicament als inscrits en las llistas de sospitosos del Govern Civil; podran los *Cieros*, *Publicidad* y demés periódichs industrials de Barcelona y Madrit fer grants extraordinaris ab retratos de monstruosos criminals y sucant los motllos de sas prempsas ab la sanch de novas víctimas; y á última hora, un poble, indignat de bon principi, però calmat després poch á poch, anirà á presenciar la execució dels culpables, *si son habidos*, portanshi l' esmorzar, y comentant entre queixalada y queixalada 'ls detalls de las 24 horas de capella espiats ab la mes repugnant sollicitut pels *chicos de la prensa más leida*.

Aquí som, y per tal camí seguirem si Deu no 'ns hi envía un raig de llum. Lleugeresa é insustanciabilitat per tot: en lo temple seguirá predominanthi 'l luxu y la moda, massa amanyagats per una part del clero mes propicia á complaure als poderosos que á atraurers los humils no estroncantshi per ara la predicacien castellá ó sía no mes pera 'ls richs, com deya cert pagés de la terra; en lo teatre, hi privará 'l género de moda, d' ayre canallesch y embrutidor pera 'l cos y pera l' ànima, com mes alegre millor, y en raccions curtes d' un acte, pera que 'ls autors no 's despenjin en assumptos massa trascendentals, ni obliguin á pensar gens al públich; en lo vestir, tindrán preferencia las modas mes extravagants y deformes mentres cridin la atenció general, essent millor atesas las que mes contrarihin las lleys naturals, pera donar claror y llustre artificials á las caras esgroguehidas per l' anemia y pel vici ó prestartons rossos y negres als prematurs cabells blanchs d' una vellesa anticipada per l' afany insaciable del lucro ó la febre de sibirí-

tichs plahers; en lo negoci serán l' informalitat y l' estafa la moneda corrent; seguirán afluxantse los llassos de la familia y de l' amistat; y com á coronament de tot aixó, la vida pública y oficial, es... nó, vull dir será, l' aplech de tots los lladres en quadrilla pera la complerta expoliació d' un poble endropit y estúpít, sense creencias ni ideals, al quí, una borratxera d' insustancialitat haurá llensat adormit al marxapeu de casa seua.

Y nosaltres, los qui veyém prou clar tot aquest seguici de mals, continuarem impassibles nostra tasca de innocents moralisadors y de idealistas patriotas, sense potser lograr ni un borrall de nostras generosas aspiracions, ab lo cor traspasat de pena, ben cert, però ab la conciencia tranquila del just, esperant sense cobart esglay la bomba que 'ns esmicoli ó la riuada d' immoralitat que 'ns ofegui.

Siga com siga, haurém cumplert nostre deber. Deu sobre tot.

SECCIÓ POLÍTICA

Per fi han quedat constituídas las Corts y tant en lo Congrés com en lo Senat se preparan los fiols electorals dels grans cacichs de provincias á representar una vegada mes la comedia parlamentaria.

Debats politichs, interpelacions tontas, discussions personalissimas y 'l dia 30 s' acosta y 'ls presuposits encare han de discutirse.

Afortunadament pera 'l govern conservador es la qüestió d' Hisenda la que menos preocupa á majorías y á minorías, ja que sá com llá, no ha de faltar avuy per avuy als politichs son descausat *modus vivendi*, y aixís no fora extrany que en dos dias ho dexessin enllestit y apunt de prempsar novament al pahís que ho aguanta tot ab santa calma.

Fins per ferbo mes descansadament se parla de que 'l flamant ministre actual tracta d' arrendar la major part dels ingressos dels presuposits de manera que de consentirho las Corts, que si ho consentirán y de tolerarho 'ls contribuyents que d' aixó y molt mes son capassos, tindrém aviat per tot aquestos inmensos explotadors que ni ab la sanch dels infelissos espanyols han d' accontentarse y als ministres de la Corona y tota la càfila d' empleats xichs y grossos que pasturan per nostres camps mes gemats no 'ls quedarà altre feyna que repartir las suadas dels infelissos contribuyents y ferla petar al saló de conferencias, mentres nosaltres viurém al ay al cor, sense amparo y vigilancia, abandonats de Deu y á mans sempre de qualsevol perdut entenebrat qu' acabi ab sas explosions dinamiteras de fernos mes victimas de lo que som gracias á la anarquia mansa de que 'n Pidal parlava no fa gayre.

Segons hem vist en los periódichs de Barcelona aquell Excm. Ajuntament està en vias d' economías.

Sens dupte per poder atendre la incalificable llengüeresa del ex-alcalde Rius y Badia

proposant l'adquisició de barcos pera regalar al Estat que tant nos estima, han comprés la necessitat de fer estalvis... sense pensar ab las estoballas.

Y heus aquí lo que se 'ls hi acut y aixís s' estampa en lletres de motllo:

«Supressió per economia d' una plassa de metge municipal, del ram d' higiene dotada ab 2.500 pessetas».

Y á continuació «un augment de 3800 pessetas per gastos electorals».

Total, que no hi ha tal economia y si un augment destinat á lo que mes valdria que s' ho amaguessin per vergonya del poble que ho tolera.

Heus aquí un Ajuntament digne... de 'n *Planas y Casals que lo fandó*.

Que se n' ha d' esperar d' una gent que lo estalviar en salut y netedat s' ho gasta en miserias y bruticia.

Lo celebèrrim Galvez Holguin, processat per... *concejal irregular* ha sigut admés en la Cámara popular.

L' altre celebèrrim senyor Nuñez, aquell del expedient de la Aduana de Càrdemas, també va ser-ho.

¡Ja diuen be que la vida es la lley del contrast!

Lo dia menos pensat s' aixecará una partida ab un diputat á Corts per jefe.

Lo senyor Fernandez Bregon en la *Ilustración Española y Americana*, sembla que vol donar á entendre que lo de la bomba explosiua del carrer dels Cambis també podria ser obra dels molts anti-espanyols que hi ha á Barcelona.

No sabem á qui 's refereix lo senyor Fernandez Bregon al parlar de anti-espanyols de Barcelona.

Pero per lo que pugui ser sàpiga que no es pas lá capital de Catalunya ahont pululan mes anti-espanyols, sino que allá ahont aquestos pasturan ab mes tranquilat y ab calma mes completa es justament en la vila del os, en aqueixa vila desde ahont lo cronista de la Ilustració voldria tirar lo mort de la octava de Corpus als poch molts desenyanats del pervindre d' aquest Estat que 's descompon y s' arruina.

Recorrin ministeris y oficinas, direccions y subsecretarias, Congrés y Senat y tots los llochs ahont se bellugan los qui viuen de la politica al us del dia y veurá ahont son los engendradores del anti-espanyolisme, y los verdaders y autentichs separatistas.

D' aquells focos ha sortit l' axam d' empleats prevaricadors qu' han indignat ab sas tropelias á la gent cubana, fent creixer bàrbarament la llevor separatista y sembrántla despiadadament á Filipinas ahont comensa ja á treurer ufana.

D' allá han sortit las estúpidas vexacions als pobles espanyols, arrevasantlos sas lleys, sas costums, sa llengua, tresor sagrat de generacions passadas.

Allí s' han fet y pastelejat los tractats de comers que han portat la miseria á sens fi d' industrias y ab ella la emigració á un gran nombre de familias que avuy no estarian separadas d' aquest desdixat Estat espanyol que ab la mateixa facilitat lletja de sas llars al hourats fills del trevall prenentlosli la feyna, qu' acull placidament á la murrialla europea que ve á entenebrar las masses obreras prou desesperadas per la miseria que s' acosta.

Allí s' ha format la moral politica espanyola, tant diferent de la verdadera moral cristiana, robant los drets que al poble 's concedexen en lleys inútils, falsificant actas, fent diputats á gent que tenen la honra en tela de judici, escampant per tots los indrets

del Estat á una càfila d' empleats que ab 6 ó 8000 rals de sou gastan com á prínceps, sense rendas conegudas, ni negocis que produheixin.

Creguins lo senyor Fernandez Bremón, van molt equivocats los que creuen que á Barcelona es un focu d' anti-espanyolisme.

Lo verdader focu, desde ahont s' irradian los raigs á tota Espanya, es aquest Madrid oficial, corromput, sense ideals ni creencias, vivint al dia, y negociant ab tot per mes sagrat que siga, esquitx de la rassa jueuieva no expulsada del tot de aquesta malaventurada Espanya.

No ho dupti lo cronista madrileny, si Jesús tornava altra vegada no comensaria pas per Barcelona á treurer als mercaders del temple.

ABAIXÉM LO CAP

En va lluytaren nostres avis per la independència d' Espanya. Qui 'ls ho hagués dit, mentres durá la guerra de 1808 á 1814! Ab una bofetada haurían girat las galdas á qualsevol que s' hagués atrevit á advertirlos que á sos decendents de res los aprofiarían los sacrificis que per la independència de la terra estavan fent. Sí; lluytaren per la independència contra Napoleón primer mes no lluytaren per la verdadera independència del seu poble.

Ja may podían preveure que ab una ingratitut sens exemple los governants del centre d' Espanya intentarían prohibirnos lo fer us de nostra parla pera comunicarnos nosaltres ab nosaltres, y que 'ns seria vedat utilizar los avensos de la ciència, sinó que denriam subjectarnos á las imposicions d' altra rassa, potser inferior á la nostra pero més afortunada.

Los catalans y 'ls bascongats debém sobrar dintre de la nacionalitat espanyola. La nostra llengua, segons lo director de Telégrafos no es espanyola. Donchs es estrangera. Una de duas: ó han de ser espanyolas ó estrangeras las llenguas. Y sinó, que serán?

Y essent las llenguas lo medi mes natural de comunicarse, es evident que essent estrangera la parla també ho será l' home ab son cos y ab sa ànima; ab sos vicis y ab sas virtuts.

No obstant, lo que passa als cataluns es la cosa més natural del mon.

Moltas classes de la societat catalana, ab l' afany de atresorar v ab un egoisme esglayador, passen per totes las imposicions que venen de Castella. Ab tal de fer diner, sacrifican la

dignitat de Catalunya sens recordarse de sos semblants, y solzament s' exclaman quan un fort cop de fuet vingut del centre los recorda que han renunciat á sa nacionalitat per un plat de llantías.

Quins cors més mesquins! Alguns industrials, després d' haver pertorbat l' enteniment de la gent del baix poble, cridan contra 'l socialisme, contra lo que encara es pitjor, contra 'ls anarquistas, sense darse compte de que si aqueixas idees s' han desenrotllat en sos tallers es perque ells han fonamentat lo socialisme burocrátich en las altas esferas de govern. Si; las idees anti-socials no han pas nascut en las fábricas sino en las academias y ateneos y, sobre tot, en los parlaments. En los tallers entre la multitut, s' ha tractat solzament de plantejar las doctrinas del parlamentarisme. Per lo tant, no es únicament la classe obrera la responsable de sos actes, per mes repugnants que apareguin, sinó totas las classes que per son poder no han evitat lo que devian evitar, encarantse ab los poders públichs quan faltavan á sa obligació no extirpant los vicis que 's congriavan á dintre dels governs mateixos.

Si 'ls nostres antepassats lluytaren per la nostra llibertat é independencia, hem de confessar que s' equivocaren.

Ells alcansáren la gloria, Castella 'l profit de sos esforços, y nosaltres la pérdua de nostra propietat que se la menjan á forsa d' impostos. Als nostres fills los envían á morir en terras llunyanas pera rentar ab sa sanch las malifetas dels empleats que ab una credencial dels governs de Madrid han provocat una guerra interminable que si Deu no s' apiada de nosaltres, será la ruina d' aqueix desdixat tros de terra que anomenan *la España de los Reyes Católicos*.

Avans d' acabar no podém resistir la temptació de dirigir un recort als industrials catalans.

Que pensin que poch temps avans de comensar la guerra de Cuba 'l Govern tractá de reformar los aranzels antillans, facilitant la entrada dels géneros dels Estats Units á la Gran Antilla en perjudici de la industria nacional, especialment la catalana y viscaína, y que 'ls centres industrials de Barcelona enviaren comissions á Madrid que semblavan los pagesos en temps d' axut quan fan pregarias per obtenir la pluja per la gracia de

Deu, no adonantse de que'l pregar es propi del pobre necessitat. Ab aixó los industrials han demostrat que son ríchs en diners pero que son pobres d' esperit; que demanan per caritat lo que tenen dret d' exigir del Govern que sostením.

Ja no 's pot concebir major falta de caràcter.

Sembla impossible que gent que te diners de sobras doblegui la espinada davant d' un Cánovas y d' un Sagasta.

Catalunya no es esclava dels poders de Castella, es esclava també de las classes altas que la entregan á sos enemichs.

Tant lo poble catalá, com lo gallego y com lo basch tenen dret á la consideració del demés espanyols, y si aquesi dret no se 'ls hi vol regóneixer val més parlar clar.

Que se 'ns privi d' enviar diputats á las Corts; que 's suprimixin los impostos, la contribució de sanch y demés càrregas; que se 'ns suprimixin tots los drets y que se 'ns rellevi dels debers que 'l Estat nos imposa. Si tanta nosa fem que se 'ns llensi d' una vegada, que uns ó altres nos aprofitarán, y de segur nos tindrán mes consideració que la rassa dominant.

R. P. y N.

L I T E R A T U R A

LO PRIMER BANY DEL SENYÓ ANDREUET

Quina pega!... No 'n tenian!... El de la fonda se 'l en havia enduts tots, tots, fins els bosins de las tornas!... Y que no 'n podia dar la culpa á ningú!... A ningú!... Ell... los havia acabat... com la xacolata!... Vatuva 'l ret!... Sinó pel sinó... baixaria... Pero si ja era allí als mateixos banys, á la darrera girada!... Res... Ho aprimaria tot. Cinch minuts menos de fe 'l peix y cinch mes depressa en vestir-se... ¿Quin remey li calia?...

S' endinza pels banys, ullá la mar, quieta, temptadora, ab aquell suau va-y-ve voluptuós que fins als mes assossegats incita, prengué 'ls bitllets y s' encaminá al cuarto.

¡Quina llástima que 'l vestit dels homes no siga d' una sola peça!... — 's deya en tant se despullava. Y aquí 'ls mitjons, allá 'ls calсотets y des-sota l'assiento la samarreta, arrencada per la suor á pessichs, quedá com el dia que va neixer. 'Ls calсотets de bany li venian justos... massa justos... Pero... Que li podia succehir?... Que 'ls reventés per més d' un puesto?... Tant se li feya!... Mentres fos no perdre temps... Y saltironeja fins á la platja.

Volia ferhi un cigarro, mes, cá!... 'S rebregaria per la sorra com un

gos al eixir del mar, pera desassuarse un xich y... allá yá 'l bulto... Pero 'l mar, aquell aspecte del mar sossegat, somnolent y manyagós li encomenà sa dormidora mandra... y s' assegué una estona. 'S redressà poch après, esperà una onada totseguit, allargà un de sos peus á l' aygua, pera tastarli 'l punt y... Assoleyada de tot el dia l' aygua, la trobá tant tebióna, qu' un somris d' ignocent fruició li aná badant els llabis. S' hi arriscá de nou pera aburrirla, mullantse 'ls peus primer, ab posturers ayres, pera ficarse après fins á genolls, y senyantse á corre-cuyta recatadament y ab cert rubor, com si l' observar aquella costum fos cosa ridícula, s' hi capbussá de sobte.

Al sobreixir prop de la escala pera respirarhi un moment y espolsarse la cabellera, l' escapularhi que duya 's destacava en son tors feixuch com un desitj de rodolí, ó com si al capbussarse se li hagués encastat en mitj de la esquena una tellerina.

S' hi rebejá un xich, s' hi enfousá de nou, xano xano, com si se 'l xuelés la mar, y d' una sola brassada s' empassá las primeras cordas

Es clar que li convenian els banyes!... Mes que potingas y enredos!... Be s' ho coneixia prou!... Pero, 'l redimontri de la botiga!... 'L rediantre de la botiga!... d' aquella estaqueta del tauíell, mes pesada encara que la esclavitut dels negres!... Alló l' havia aturat, alló l' en havia privat, condenantlo nit y dia á rascarse 'ls brassos y pessigarse las camas pera aconsolar-se un xich la borronadura!... Ben mirat sort dels florencos!... Ja 's veyá que foran borts, que 's fondrian per si mateixos, que no madurarian may; pero ells l' havian tret de casa, esquivat del cau, d' aquella cofurna, reduhida com un estotx, partionada en compartiments simétrichs com el botiquin d' un metje, pintada de vert com una gàbia de lloro!...

Abans ho havia de fer!... S' hi trobava tan be allí, prop de las botas, mirant de reüll al sol, de gayrell als nadadors atrevits qu' atravessavan per sos costats, esquitxantlo ab llurs petacadas, y de fit á fit á las barracas de las donas, de las donas tal com eran, sens enferfechs ni pellingos, acusadas las ondulacions de son cos pel copeig de la mar, mitx desfetas sas trenas, al descobert son coll, casi nuas sas camas, despullats sos brassos... Perque, val á dirho, encara que madur—ja rebassava las quatre creus lo senyó 'Andreu—las faldillas no li eran pas indiferentas!... Si... Mes ¡ho, discreció! contenne la ploma, que 'ls misteris del senyó Andreu en cuant als serafins d' aygüera no son pas propis pera que 'ls cridi un nunci!... Res... Era la seva flaca, la flaca d' alguns, sino que molts, si además d' una de flaca se 'ls n' hi escau una de grassa... Com ha de ser, si sempre ha estat aixó d' un mateix modol...

Pera gosar mes del bany el senyó 'Andreu s' hi aná extenent fins á fer el mort. Ah!... Que be!... Quina delícia!

Ajassat com en el llit, gronxat com en un bressol, tenint el cel per dossier, un cel mes alt y mes pur que 'l dels altres dias; lluny de la terra,

del tripijoch de la terra, representada allà, allà baix, per uns teixits d' esgabelladas fustas ab apariència de gábias, redoltadas per un sens fi de punts negres, bellugadissos com escaribats condormit pel rondinament de las onas, manyagós com una cansoneta de nin, d' aquelles onas de molsut y verdós llom, que baixavan de per amunt, de per amunt, com si devallessen del mateix cel, empentantse avall, dret avall, suaument, espurnejantas al raig del sol sas crestas, encaballantse pel curs, capdel·lantse sobre si mateixas al arribar al sorral, son etern destí, per esclatar en escuma al regoneixer son fat, com nin perdut s' hi desfaria en brusentas llàgrimas; aixis encaboriat en mil seductors projectes, fantasejant son pervindre, que la fruició del bany li presentava mes felis; obsessionat com per un somni, 'l bo del senyó' Andreuet, en aquell moment al menos, no hauria cambiat son benestar ni ab el de la mateixa gloria!...

Estirat com un Cristo, allargava 'ls ulls enllá, vers hont s' aixamavan las gavinas al aguayt de pesca, ó mes amunt, recomptant las velas dels llaguts que rebassavan l' horitzó, ja replenas sas xarxas, sino ressegua la estela d' algun vapor assenyalada en la mar per la esponjosa escuma y en l' espay per sa fumerola: recullia la mirada aprés, tibantla poch á poch com si plegués una grua, y cercant el contrast de la distancia en los objectes de mes á sa vora,—escorsas de coco, melons pudrits, despullas de forchs d' aills, sino las clivellas d' algun bocoy, hi aclucava de nou els ulls, pera tornarlos á obrir y gosar una vegada mes en la contemplació de tant espléndidas com seductoras vistas.

Lo còp de rem d' un patinador el distragué de son éxtasis, y 'i senyor Andreuet, retornant á la realitat y ab l' ànsia de coneixer l' hora, 's palpá instintivament el còs com si 's busqués el rellotje... La llió de sa panxa li feu recobrar l' esma.

JOAN PONS Y MASSAVEU.

(Continuará)

Diu ab molta rahó «La Renaixensa» en sa edició del passat dijous:

«Lo derrer atentat anarquista, que prou desgracias ha portat á Barcelona, amenassa are crearnos un mal nom per tot arreu. No hi ha més que llegir los telégramas del *Brusi* d' ahir á la tarde. La propaganda que de molts anys y aprofitantse del positiu malestar dels obrers andalusos están fent á Jerez, no 'ls catalanes, sino 'ls sectaris d' aquella terra y 'ls de per tot arreu, nos la penjan are á nosaltres. A la Habana també hi han sigut detinguts dos catalanes per suposársels dinamiters, y dada la impresionabilitat de la *raza superior*, aviat no será possible als viatjants anar pel mon ab la maleta. «Parla enfarfegat y va pel mon ab la caterineta... agaféulo, agaféulo, que porta bombas de dinamita!»

Estém tot just al comensar y ja som los catalans las víctimas. Qué hi

vol dir que 'l que tirá la bomba al Liceo fos aragonés? Qué hi fa que en Celleruelo, altre dels fusellats á Monjuich, tampoch nasqués á Catalunya? Se sab; per lo menos d' una manera segura, ahont ha nat lo que ocasioná las desgracias del carrer dels Cambis?

Catalán debe ser, perque de fundicions solzament n' hi han á Barcelona, com debian ser catalans los que pagaren ab la vida 'ls assassinsats de cinch anys enrera á Jerez, catalá en Ravachol, catalá en Vaillant y catalá 'l que va inventar la dinamita.

Ho hem dit repetidas vegadas y no 'ns fa res tornarho á dir. Desgraciadament massa cert es que Catalunya es la que ha pagat mes gros escot á las ideas anarquistas, pero no l' ha pagat pas per sa culpa. Aquí vingueren oradors de per tot arreu á predicar las mes grossas infamias y las autoritats centrals, tenint delegats á las reunions, se las escoltavan com qui sent ploure. Aquí s' ha dit tot: fins que calia tirar bombas á la plassa Real perque las didas dels richs hi portavan las criaturetas. Los anarquistas italians y francesos vingueren á Barcelona, perque á las Batuecas s' hi haurian mort de gana, y preparant sos explosius se 'n malmeteren alguns, sens que fossin molestats poch ni molt per los agents del governador civil, autoritat espanyola y ben espanyola. Tal s' ha consentit, com fregantse per endevant las mans de goig de la grossa tempesta que s' anava congriant y fent abandonar la industria als que més lluhiment hi davan.

No 'ns faltava més que aquesta: que per tot arreu nos tinguin per malvats: que 'l *pide mas que un catalán* se cambihi per le mal nom de dinamiters.

Perque succehirá, no cal duptarne. Si á Jerez y á la Habana 'ns prenen ja per tals, aviat no quedará poble ni poblet que vulgui ser menos. Espanya es un país de micos.

No, no fugirán de Catalunya aqueixas malas ánimas del anarquisme. ¿Que hi anirian á fer pels hermits de Castella, d' Extremadura y de Leon si no hi ha més que miseria? Trobarian malaguanyats los explosius.

Aquest present del sigle XIX es pera nosaltres, perque ni per tréuren-sel de demunt tindrem llibertat. Las portas están obertas per tothom que vulgui llensar mala llevar per Catalunya, pero 'l dia que tractém seriament de crear un bon cos de seguretat, nos lligarán de peus y mans, imposantnos un personal que no servirà pera res.

Va massa endevant Catalunya, y no podent aturarli la volada, li han clavat al peu aquesta espina. De las predicacions dels anys 91 y 92 n' han vingut las bombas Orsini, com de las anteriors havian nascut los cartutxos grollers y las bombas de metja que posavan per las escaletas.

De qui es la culpa? Dels catalans que més que ningú 'n sofreixen?

Pero 'ns estiman tant per tot arreu que fins nos veurán dintre las bombas dels castells de focs. Aviat un catalá serà un dimoni y no hi valdrá ni la senyal de la creu.»

NOVAS

La Associació de Catòlics d'aquesta ciutat ha tingut la atenció, que agraïm, de convidarnos als solemnes actes que celebra avuy dedicats al *Sagrat Cor de Jesús*, son Patró, los quals se detallen en lo següent Programa:

A las vuit, missa de *Comunió General* en la parroquial Iglesia de Sant Féliu, ab plática preparatoria per lo Rector Arxipreste de dita Iglesia y Director de la Associació: *Ront. D. Joseph Baltá*.

A las deu, en la mateixa Iglesia *Solemne Ofici*, ab exposició de S. D. M., executantse per la orquesta *Faixendas*, aumentada fins á 20 professors, escolania de la parroquia y veus de la capital, baix la direcció del mestre *Don Jos ph Plans*, la gran *Missa* de Gounod. Ocupará la cátedra del Esperit Sant lo *Ront. D. Pio Carreras*, de la Ordre de Predicadors.

A las cinch de la tarde, en la repetida Iglesia, solemne *Trisagi*. Predicará lo citat *P. Pio Carreras*, acabant ab professó y reserva.

A las vuit y mitja de la nit, *Vetllada literaria-musical* en lo saló de actes de la Associació, en la que hi pendrán part distingits oradors y poetas y la orquesta *Muixins*.

—Lo Dr. Cöran Bjorkman acaba de publicar ab lo titol de *Vrespa-niens diktning*, un llibre de tradicions d'autors espanyols de nostres dias, E tre 'ls catalans hi figuran Mossen Jacinto Verdager, Angel Guimerá, Apeles Mestres, Victor Balaguer, Joan Maragall. Francesch Mateu, Melcior de Palau y Frederich Soler.

—La *revue F. libérène*, que baix la direcció del ilustre escriptor francós Paul Marieton se publica á Paris, conté ademés de las firmas dels felibres, la d'en Victor Balaguer, y fa'l judici crítich d'un poema d'en T. Baró y de las últimas obras del eminent Verdager. Aquestas demostracions provan una vegada més lo coneixement del esplendor de nostre literatura á fora casa, y contrasta ab las estúpidas disposicions ab que cada dia atropellan nostre idioma aquesta colla de cacichs del centralisme de la capital d'Espanya.

—Hem rebut lo número de Juny del «Resumen de Agricultura», que desde fa anys se publica á Barcelona, y que está especialment consagrat á difundir las bonas prácticas agrícolas, donant á coneixer lo que en Espanya y en l'extrànger s'escriu y treballa. Lo present número conté los

següents articles: «Los pequeños pantanos de riego», «Estudio del agua como abono», «Pulgonos del manzano», «Coste á que resulta la trilla» «Alambique para trabajar en pequeña escala», «Los fosfatos alcalinos», «La poda Sangría para prevenir el corrimiento de las uvas», «La Granja-Escuela de avicultura en Arenys de Mar».

—Resultá un aconteixement la professó que en honor de Jesús Sacramentat se celebrá lo diumenge passat en lo vehí poble de Barbará y qual penó principal portava nostre distingit amich y compatrici don Joan Saus.

Pot estar satisfet lo Sr. Saus per haver tingut tan numerós com escullit acompanyament en tan religiós acte.

—Dias passats contragué lo sant llas del matrimoni lo conegut industrial amich nostre don Joseph Buxó Pi ab la distingida senyoreta donya Maria Domenech Llonch.

Desitjém felicitats eternas als noua contrayents.

—La piadosa senyora del vehí poble de Castellá donya Emilia Carles, viuda de Tolrá, acaba de fer una nova demostració d'amor y apreci á dit poble; donchs es ja un fet la construcció d'un edifici, pera instalar en ell als RR. PP. Escolapis quins se cuidarán de la ensenyansa á que están obligats per son Institut y de la escola nocturna; tot á expensas de la mateixa viuda.

Una vegada més celebrém los rellevants dots de abnegació y filantropia que caracterisan la Sra. Vda. de Tolrá, y enviém nostra enhorabona als fills de Castellá que 'n son tan espléndidament beneficiats per ella.

—Un dels dias de la setmana que acaba de transcórrer morí lo conegut compatrici Director de la Fàbrica del Gas d'aquesta ciutat don Joseph Pobeda Gebellí.

Descansi en pau.

—Ab la simpática senyoreta donya Rosa Plá Casablanques, filla de nostre distingit y particular amich don Feliu Plá, s'uni en lo sant llas del matrimoni don Frederich Josa Rostés.

Desitjém als nuvis una interminable lluna de mel.

—Lo Museo episcopal de Vich ha adquirit en lo mes de Maig los següents objectes:

Las edats protohistóricas hi tenen cinch magníficas destrals de bronze de diferentes formas y tres puntas de fletxa del mateix metall de gran importancia totas per haver sigut trobadas en los confins de l'Ausetania y per donarnos nous documents sobre l'importancia que antigament tenia esta regió. De l'època romana s'ha trobat en aquesta Ciutat un notable capitell corinti de marbre blanch, despulla d'un dels edificis que

debian ser orgull de l'Ausa romana, y á més, vinguts de fora, s'han adquirit un cap d' una estatua de dona, ben apreciable per son treball y un troç, segons sembla, de paviment, abdós també de marbre blanch; una bonica *patera* de vidre, dos *ampullas* y un vas d'igual materia; dos amforetas de terra-cuyta y un anell de bronze en forma de serp enroscada.

D'época posterior s'ha rebut una bacina de coure repujat del sigle XVI, una creu processonal de ferro ab grabats y un interessant regalo de D. Carles de Bofarull, consistent en una caixeta de fusta del sigle XVII, cuberta de vellut de seda y adornada de planxas de ferro repujadas y ben disposadas per fer bonich efecte.

—Ocupantse un periódich de la capital dels cuadros exposats en la exposició Parés, durant la última setmana, diu referintse á las obras del nostre distingit compatrici y company de causa En Joan Vila y Cinca.

«Aquesta setmana hi ha al Saló Parés una colecció d' obras del pintor Joan Vila, en quinas s' hi nota facilitat y un gran vigor en lo clar y obscur, cualitats que s' posan més de relleu en l' estudi d' un bateix y en la ayguada de grans dimensions que representa una escena de veremas al peu de Sant Llorens del Munt, que conté fragments molt recomanables.»

Molt nos plau consignar'ho y felicitar coralment al nostre company senyor Vila.

—Desde fa alguns dias está malalt si be no de molt cuidado, nostre bon amich y company, lo reputat metje don Francisco de P. Badós.

No cal dir que li desitjem un prompte y complert restabliment y que puga dedicarse altra vegada al cuidado de sa numerosa clientela.

—Ahir á la nit tingué lloch com anunciarem oportunament la inauguració del nou teatre dels Camps de Reereo, posantse en escena la grandiosa ópera del Mtre. Meyerbeer titulada *Los Hugonotes* en qual desempenyo prengueren part artistes tan renombrats com la eminent artista donya Concha Bordaiba, lo celebrat tenor don Manuel Suagnez, lo distingit barítono don Joaquín Aragó y 'l notable baix senyor Perelló.

Avuy á la nit s' posará en escena per la mateixa companyia la celebrada ópera *L' Africana*.

La part instrumental está confiada á la orquesta *Fatxendas* augmentada fins á 30 professors y dirigida pel Mtre. don Modest Subeyas Bach.

—Del *Diario de Gerona*.

«La detenció d' un sospitós.

La verificá avans d' ahir la guardia civil en las immediacions de la casa de pagés coneguda per *Forn del Vidre* del terme municipal de La Junquera y prop de Porthús, en la persona d' un jove de 21 anys anomenat Ricart Puig y Genescá que digué tenia la seva residència en las afores de Sabadell.

Lo tal subjecte, que manifestament anava á passar la frontera, contestá molt perturbat á las preguntas que se li feren y al preguntarli per la seva procedencia y 'l motiu del estat llastimós de la roba que portava demunt, en quals calsas, que eran de vellut, s' hi veyan algunas tacas de sanch dels genolls en avall, manifestá que havia sortit de Barcelona després del atentat del carrer dels Cambis nous y que á marxas forçadas, sense detindres en cap poble, arribá á la montanya de Requessens en la que havia estat amagat alguns dias, sense donar més explicacions.

Es de suposar que la Justicia s' encarregará de posar en clar lo que á aquest minyó se refereixi.»

Pera vendre ó arrendar

DOS TALERS SISTEMA INGLÉS PINTA ab tres calaixos y 30 calcas.

Informarán en la Imprempta d' aquest periódich.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres, pa y ví.

També s' atmeten abonos á preus ventatjosos. Servey esmeradíssim. Concert totas las nits per un **QUINTETO**.

AVIAT SORTIRÁ

GEOGRAFIA DE CATALUNYA

PER

Francisco Flos y Calcat

Constará d' unas 200 planas en octau, contindrà varis grabats, entre ells dos mapas y sols valdrá l' exemplar, enquadernat

SIS RALS

y al engrós á **QUINCE PESSETAS** la dotzena.

Las demandas poden ja ferse al autor, Rech, 31, 2.^{on}, Barcelona, que serán enviadas mediant la remisió del import en sellos de franqueig ó lletres de fácil cobro.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL